

Zeearend (*Haliaeetus albicilla*) A075

1. Status:

Vogelrichtlijn Bijlage I (inwerkingtreding 1981). Voor Natura 2000 relevant als niet-broedvogel.

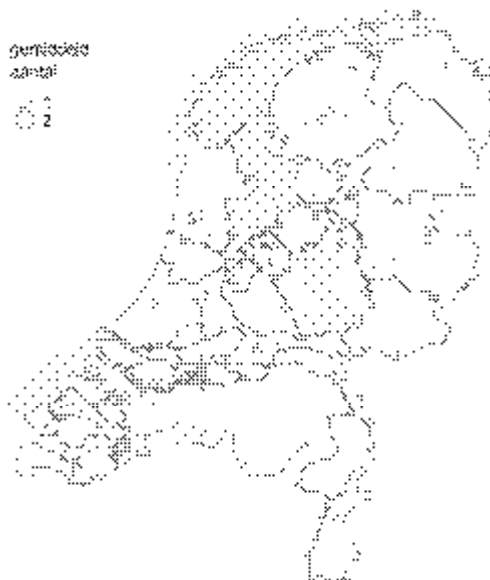
2. Kenschets

Beschrijving: De zeearend is de grootste inheemse roofvogel. Hij jaagt op grote prooien zoals grote vissen, ganzen en andere watervogels en ook op middelgrote zoogdieren. De zeearend eet ook dode dieren. Het broedgebied omvat de noordelijke helft van geheel Eurazië. De populatie neemt, dankzij intensieve bescherming, bijna overal sterk toe; bijv. in Scandinavië, Duitsland, Polen en Tsjechië. Bij ons is de zeearend vooral een wintergast. In 2006 heeft voor het eerst een zeearendenpaar in Nederland gebroed. De dichtstbijzijnde vaste broedgebieden liggen in Nedersachsen (West-Duitsland).

Relatief belang binnen Europa: Vanwege het kleine aantal is de staat van instandhouding van de zeearendpopulatie in de Europese Unie volgens 'BirdLife' ongunstig. Het merendeel van de populatie broedt in Noord- en Oost-Europa. De Europese populatie omvat 4.000 – 4.700 paren. De winterpopulatie in de Europese Unie is naar schatting 3.500 vogels. Hiervan verblijft slechts een heel klein deel, naar schatting minder dan 1% in Nederland. Het gaat daarbij doorgaans om jonge vogels die een tijdje te gast zijn. Volwassen zeearenden zijn gewoonlijk standvogels.

3. Bijdrage van gebieden

Huidige verspreiding en voorkomen binnen Nederland: Vooral in de omvangrijke, uitgestrekte waterrijke gebieden worden zeearenden gezien: in de Lauwersmeer, langs de Fries-Groningse kust (incl. Dollard), in de Oostvaardersplassen, in de Biesbosch en Haringsvliet en in het Land van Saeftinghe.

Verspreidingskaart zeearend

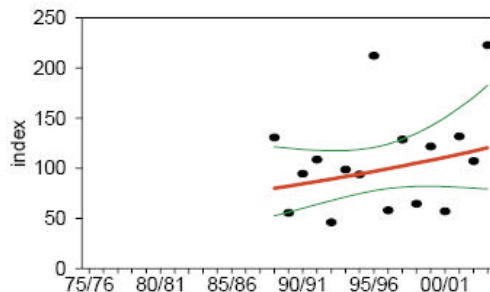
Huidig voorkomen en Natura 2000: Maar 35% van de zeearenden werd waargenomen binnen een Vogelrichtlijngebied. Het meeste vaste winterverblijfplaatsen is wel Natura 2000 gebieden.

Gebied	Functie: foerage en/of slapen	Gemiddeld seizoensmaximum 99/00-03/04
(078) Oostvaardersplassen	f	2
(112) Biesbosch	f	2
(122) Westerschelde & Saeftinghe	f	2
(001) Waddenzee	f	1
(008) Lauwersmeer	f	1

Aantallen zeearenden in Natura 2000 gebieden¹⁹

4. Beoordeling landelijk gunstige staat van instandhouding

Trends in Nederland: De aantallen overwinterende zeearenden nemen toe. Dit is in lijn met de populatietoename in Noord- en Oost-Europa. In de periode 1945-78 overwinterden jaarlijks een tot vier exemplaren. Sinds de strenge winter van 1978/79 is dit aantal ongeveer verdrievoudigd

Aantalsontwikkeling zeearend

Recente ontwikkelingen: Sinds 1988 zijn er goede telgegevens. De toename lijkt door te zetten.

Beoordelingsaspect natuurlijk verspreidingsgebied: gunstig

De verspreiding van de zeearend in ons land is toegenomen.

Beoordelingsaspect populatie: gunstig

De aantallen van de zeearend die in ons land verblijven zijn toegenomen.

Beoordelingsaspect leefgebied: gunstig

De omvang en de kwaliteit van geschikt leefgebied voor de zeearend nemen toe.

Beoordelingsaspect toekomstperspectief: gunstig

Het natte natuurgebieden zullen in omvang verder toenemen en dat is gunstig voor de zeearend. Het perspectief van deze soort in Nederland zal sterk afhangen van de populatieontwikkeling in de broedgebieden in Noord- en Oost-Europa.

Definitie gunstige staat van instandhouding: Behoud van de huidige situatie volstaat bij deze soort.

Oordeel: gunstig.

¹⁹ Ten opzichte van het jaar 2000 is het aantal zeearenden aanzienlijk toegenomen. Dit heeft er toe geleid dat bij deze soort voor meer gebieden een doel is geformuleerd.

Beoordeling Staat van Instandhouding		
Aspect	1981	2004
Verspreiding	Matig ongunstig	gunstig
Populatie	Matig ongunstig	gunstig
Leefgebied	Matig ongunstig	gunstig
Toekomst	Matig ongunstig	gunstig
Eindoordeel	Matig ongunstig	gunstig

5. Bronnen

- Bekhuis J., Hustings F. & van Winden E. 1999. Zeearenden in Nederland in 1945-97. Het Vogeljaar 47: 145-153.
- Bijlsma R.G., Hustings F. & Camphuysen C.J. 2001. Algemene en schaarse vogels van Nederland (Avifauna van Nederland 2). GMB Uitgeverij/KNNV Uitgeverij, Haarlem/Utrecht.
- Jonge M. de, 2001. De vliegende deur: wetenswaardigheden over de Zeearend in Nederland en Europa. Werkgroep Roofvogels Nederland, Appelscha